

Valmieras Mūzikas skolas
profesionālās ievirzes izglītības programmas *Vokālā mūzika*
apakšprogramma *Kora klase* mācību priekšmets *Klavieres*

Programma

1. Mācību priekšmeta *Klavieres* mērķi un galvenie uzdevumi.
 - 1.1. Mērķi.
 - 1.1.1. Veidot izglītojamajiem profesionālas iemaņas klavierspēlē.
 - 1.1.2. Sekmēt izglītojamo veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību.
 - 1.2. Galvenie uzdevumi.
 - 1.2.1. Nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi klavierspēlē.
 - 1.2.2. Veicināt izglītojamo muzikālo spēju attīstību.
 - 1.2.3. Apgūt pamatterminoloģiju mūzikā.
 - 1.2.4. Veicināt izglītojamo interesi par mūzikas vidējās profesionālās izglītības ieguvu.
2. Mācību darba formas un metodes.
 - 2.1. Mācību stunda – 1 kontaktstunda (40 minūtes) nedēļā.
 - 2.2. Patstāvīgā darba stundas.
 - 2.3. Slēgtie un atklātie koncerti.
 - 2.4. Konkursi, festivāli.
3. Pārbaudes formas (visi mācību pārbaudījumi jāatskaņo no galvas):
 - 3.1. Tehnisko prasmju pārbaudes.
 - 3.2. Mācību koncerti.
 - 3.4. Eksāmeni.
4. Programmas vispārējs saturs.
 - 4.1. Mūzikas uztvere.
 - 4.1.1. Mūzikas uztvere pēc dzirdes.
 - 4.1.2. Mūzikas daudzveidības iepazīšana.
 - 4.1.3. Iekšējās dzirdes, muzikālās atmiņas un ritma izjūtas attīstība.
 - 4.1.4. Kultūrvides daudzveidības iepazīšana.
 - 4.2. Mūzikas valoda:
 - 4.2.1. Dažādu mūzikas žanru, stilu izpratne un interpretācija.
 - 4.2.2. Mūzikas izteiksmes līdzekļu (ritms, tembrs, dinamika, skaņas augstums u.c.) apguve un pielietošana radošajā darbībā.
 - 4.3. Muzikāli radošā darbība.
 - 4.3.1. Muzikāli intelektuālo spēju attīstība.
 - 4.3.2. Praktiskā muzicēšana, apgūstot klavierspēles pamatus.

Saturs

1.klase.

5. Uzdevumi.

5.1. Iepazīties ar instrumentu, klaviatūru, instrumenta uzbūvi, skaņas veidošanas likumsakarībām.

5.2. Apgūt nošu augstumus un garumus, iepazīties ar klaviatūru un aplikatūru.

5.3. Apgūt galvenos spēles paņēmienus - non legato, legato, staccato.

5.4. Veidot izglītojamo muzikālo gaumi.

5.5. Saturs.

5.5.1. Vingrinājumi un eņģes, kuras ietver non legato, legato, staccato kustības.

5.5.2. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

5.6. Pārbaudes formas.

5.6.1. Pārceļšanas eksāmens:

- Divi pretēja rakstura skaņdarbi.

Piemēram:

✚ N. Dauge *Sapņojums*;

Latviešu tautasdziesma *Ozolīti, zemzarīti* A.Žilinska apdarē.

5.7. Mācību līdzekļi:

5.7.1. Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido izglītojamajos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

5.8. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

2. klase.

6. Uzdevumi.

6.1. Papildināt zināšanas klavierspēlē.

6.2. Attīstīt izglītojamo profesionālās dotības, pilnveidojot tehniskās iemaņas.

6.3. Attīstīt muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

6.4. Saturs.

6.4.1. Gammas.

6.4.2. Vingrinājumi un etīdes dažādiem tehnikas veidiem.

6.4.3. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

6.5. Pārbaudes formas.

6.5.1. Mācību koncerts 1. semestrī:

- Skaņdarbs ar polifonijas elementiem;
- Brīvas izvēles skaņdarbs

Piemēram:

✚ J. Sen-Luks *Burē* Solmažorā;
Dm. Kabaļevskis *Maza dziesmiņa* op.27, nr.2

6.5.2. Tehnisko prasmju pārbaude II semestrī:

- Brīvas izvēles mažora gamma;
- Etīde sīkā pirkstu tehnikā.

6.5.3. Pārceļšanas eksāmens:

- Divi pretēja rakta skaņdarbi;

Piemēram:

✚ L. van Bēthovens *Sonatīne* Solmažorā I daļa;
Latviešu tautasdziesma I. Arnes apdarē *Skaisti dziedi, lakstīgala*

6.6. Mācību līdzekļi.

6.6.1. Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

6.7. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

3. klase.

7. Uzdevumi.

7.1. Papildināt zināšanas klavierspēlē.

7.2. Attīstīt izglītojamo profesionālās dotības, pilnveidojot tehniskās iemaņas.

7.3. Attīstīt muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

7.4. Saturs.

7.4.1. Gammas Sol-mi; Fa-re.

7.4.2. Vingrinājumi un etīdes dažādiem tehnikas veidiem.

7.4.3. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

7.5. Pārbaudes formas.

7.5.1. Mācību koncerts 1. semestrī:

- Skaņdarbs ar polifonijas elementiem;
- Brīvas izvēles skaņdarbs.

Piemēram:

- ✚ D. Cipoli Sarabanda no sol minora svītas;
- R. Šūmanis *Drošais jātnieks*.

7.5.2. Tehnisko prasmju pārbaude 2 reizes gadā:

- 1. semestrī gammas: Sol - mi
 - 2. semestrī gammas: Fa - re
- Etīde (sīkā pirkstu tehnikā).

7.5.3. Pārceļšanas eksāmens:

- Izvērstas formas skaņdarbs;
- Lirisks skaņdarbs.

Piemēram:

- ✚ D. Šteibelts Sonatīne Domažorā op.33 I daļa;
- J. Poriētis *Zvaigznes*.

7.6. Mācību līdzekļi:

7.6.1. Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

7.7. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

4. klase.

8. Uzdevumi.

8.1. Papildināt zināšanas klavierspēlē.

8.2. Attīstīt izglītojamo profesionālās dotības, pilnveidojot tehniskās iemaņas.

8.3. Attīstīt muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

8.4. Saturs.

8.4.1. Gammas: Do – la, Mibemol – do.

8.4.2. Vingrinājumi un eīdes dažādiem tehnikas veidiem.

8.4.3. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

8.5. Pārbaudes formas.

8.5.1. Mācību koncerts 1. semestrī:

- Polifons skaņdarbs;
- Brīvas izvēles skaņdarbs.

Piemēram:

✚ J. S. Bahs Maza prelūdiņa mīminorā BWV 938;
P. Čaikovskis *Jaunā lēlle*.

8.5.2. Tehnisko prasmju pārbaude 2 reizes gadā:

- 1. semestrī gammas: Do – la;
- 2. semestrī gammas: Mibemol – do;
Eīde (sīkā pirkstu tehnikā).

8.5.3. Pārceļšanas eksāmens:

- Izvērstas formas skaņdarbs;
- Lirisks skaņdarbs.

Piemēram:

✚ L. van Bēthovens Sonatīne Famažorā I daļa
L. Liepiņa-Kaņepe *Balts mākonītis peld*.

8.6. Mācību līdzekļi:

8.6.1. Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

8.7. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

5. klase.

9. Uzdevumi.

9.1. Papildināt zināšanas klavierspēlē.

9.2. Attīstīt izglītojamo profesionālās dotības, pilnveidojot tehniskās iemaņas.

9.3. Attīstīt muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

9.4. Saturs.

9.4.1. Gammas La – fadiēz; Mibemol – do.

9.4.2. Vingrinājumi un etīdes dažādiem tehnikas veidiem.

9.4.3. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

9.5. Pārbaudes formas.

9.5.1. Mācību koncerts 1. semestrī:

- Polifons skaņdarbs (ieteicams J.S.Bahs);
- Brīvas izvēles skaņdarbs.

Piemēram:

- ✚ J. S. Bahs Maza prelūdiņa remīnorā
- A. Žilinskis, Dz.Rinkule- Zemzare *Šūpļa dziesma māsiņai*
- vai
- K.M.Vēbers Valsis Remažorā no operas *Burvju strēlnieks*

9.5.2. Tehnisko prasmju pārbaude divas reizes gadā:

- gammas
- etīde (2.sem.) (sīkā pirkstu tehnika abām rokām).

9.5.3. Pārceļšanas eksāmens:

- Izvērstas formas skaņdarbs;
- Lirisks skaņdarbs.

Piemēram:

- ✚ A.Diabelli Sonatīne Domažorā op.168 nr.3 I daļa;
- ✚ Latviešu tautasdziesma R. Kalsona apdarē *Kusti, kusti, ūdenszāle*.

9.6.Mācību līdzekļi:

9.6.1.Kultūras ministrijas skolu centra un klavieru skolotāju asociācijas programma vispārējās klavierēs mūzikas skolām – 1994. g.

9.6.2. Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

9.7.Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

6. klase.

10. Mērķis un uzdevumi.

10.1. Papildināt zināšanas klavierspēlē.

10.2. Attīstīt izglītojamo profesionālās dotības, pilnveidot tehniskās iemaņas.

10.3. Rosināt izglītojamo līdzdalību skaņdarbu mākslinieciskā tēla atklāšanā.

10.4. Priekšmeta saturs:

10.4.1. Gammas Mi - dodīēz; Labemol-fa.

10.4.2. Vingrinājumi un etīdes dažādiem tehnikas veidiem.

10.4.3. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

10.5. Pārbaudes formas.

10.5.1. Mācību koncerts 1. semestrī:

- Polifons skaņdarbs (ieteicams J.S.Bahs);
- Brīvas izvēles skaņdarbs.

Piemēram:

✚ J. F. Kirnbergs Menuets Mimažorā
Z. Liepiņš, Aspazijas vārdi *Mazā sirmā kumeliņa*
vai
K. Reineke *Fantāzija par V.A. Mocarta šūpļa dziesmu*

10.5.2. Tehnisko prasmju pārbaude divas reizes gadā:

- 1. semestrī gammas: Mi – dodīēz;
- 2. semestrī gammas: Labemol-fa;
Etīde (sīkā pirkstu tehnikā).

10.5.3. Pārceļšanas eksāmens:

- Klasicisma laikmeta izvērsta formas skaņdarbs (sonātes 1. daļa (sonātes allegro), sonātes 1. (ātrā) daļa vai variācijas, vai rondo;
- Lirisks skaņdarbs.

Piemēram:

✚ M. Klementi Sonataīne op.36 nr. 3 Domažorā
✚ Jāz. Mediņš *Noktirne*.

10.6. Mācību līdzekļi:

10.6.1. Kultūras ministrijas skolu centra un klavieru skolotāju asociācijas programma vispārējās klavierēs mūzikas skolām – 1994.

10.6.2. Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

10.7. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

7. klase.

11. Mērķis un uzdevumi.

- 11.1. Papildināt zināšanas klavierspēlē.
- 11.2. Attīstīt izglītojamo profesionālās dotības, pilnveidot tehniskās iemaņas.
- 11.3. Rosināt izglītojamo līdzdalību skaņdarbu mākslinieciskā tēla atklāšanā
- 11.4. Paplašināt izglītojamo redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas, kā arī klausoties koncertus un ierakstus.
- 11.5. Sekmēt izglītojamo piedalīšanos koncertos konkursos, festivālos.
- 11.6. Priekšmeta saturs:

- 11.6.1. Gammas: Si – soldiēz; Rebemol – sibemol.
- 11.6.2. Vingrinājumi un etīdes dažādiem tehnikas veidiem.
- 11.6.3. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

11.7. Pārbaudes formas.

11.7.1. Mācību koncerts 1. semestrī:

- Polifons skaņdarbs (ieteicams J.S.Bahs);
- Brīvas izvēles skaņdarbs.

Piemēram:

✚ J. S. Bahs 2 balsīga invencija BWV 777, Mimažorā

✚ G. F. Hendelis Alemanda laminorā, HWV 478

Jēk. Mediņš *Spīdēj, manis vainadziņš
vai*

A. Diabelli Polka *Famažorā*

11.7.2. Tehnisko prasmju pārbaude divas reizes gadā:

- 1. semestrī gammas: Si – soldiēz;
- 2. semestrī gamma: Rebemol – sibemol;
Etīde (stīkā vai dubultnošu spēles tehnikā).

11.7.3. Pārceļšanas eksāmens:

- Klasicisma laikmeta izvērsta formas skaņdarbs (sonātes 1. daļa (sonātes allegro), sonatīnes 1. (ātrā) daļa vai variācijas, vai rondo;
- Lirisks skaņdarbs.

Piemēram:

✚ M. Klementi Sonatīne op.36 nr.4 Famažorā I daļa

A. Žilinskis *Daina* Mibemol mažorā.

11.8. Mācību līdzekļi:

11.8.1. Kultūras ministrijas skolu centra un klavieru skolotāju asociācijas programma vispārējās klavierēs mūzikas skolām – 1994.

11.8.2. Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

11.9. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

8. klase.

12. Mērķis un uzdevumi.

- 12.1. Papildināt zināšanas klavierspēlē.
- 12.2. Attīstīt izglītojamo profesionālās dotības, pilnveidot tehniskās iemaņas.
- 12.3. Rosināt izglītojamo līdzdalību skaņdarbu mākslinieciskā tēla atklāšanā
- 12.4. Rosināt izglītojamo vēlmi turpināt muzikālo izglītību mūzikas vidusskolā.
- 12.4. Paplašināt izglītojamo redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas, kā arī klausoties koncertus un ierakstus.
- 12.5. Sekmēt izglītojamo piedalīšanos koncertos konkursos, festivālos.

12.6. Priekšmeta saturs:

- 12.6.1. Gammas: La- fadiēz; Mibemol – do.
- 12.6.2. Vingrinājumi un etīdes dažādiem tehnikas veidiem.
- 12.6.3. Dažādu laikmetu, raksturu un formu skaņdarbi, to skaitā arī ansambļi.

12.7. Pārbaudes formas.

12.7.1. Mācību koncerts 1. semestrī:

- Polifons skaņdarbs (ieteicams J.S.Bahs);
- Brīvas izvēles skaņdarbs (Viens no šiem skaņdarbiem var būt iekļauts eksāmena programmā.

Piemēram:

- ✚ J.S.Bahs 2 balsīga invencija Domažorā
Latviešu tautasdziesma R. Kalsona apdarē *Žēl man bija divu lietu.*

12.7.2. Tehnisko prasmju pārbaude 1. semestrī:

- Gammas: La- fadiēz;
- Brīvas izvēles etīde.

12.7.3. Skolas beigšanas eksāmens (ieteicamā grūtības pakāpe – profesionālās ievirzes izglītības programmas *Taustiņinstrumentu spēle - Klavierspēle* 5. klases prasību līmenī):

- J. S. Bahs Maza prelūdijs, divbalsīga vai trīsbalsīga invencija, fūga, senās dejas;
- Klasicisma laikmeta izvērsta formas skaņdarbs (sonātes 1. daļa (sonātes allegro), sonātes 1. (ātrā) daļa vai variācijas, vai rondo;
- lirisks latviešu komponista skaņdarbs.

Piemēram:

- ✚ J. S. Bahs 3 balsīga invencija Mimažorā BWV 777;
J. Duseks Sonata N° 6 Mibemol mažorā;
A. Kalniņš *Naktī.*

Klavierspēles eksāmena programmas hronometrāža līdz 15 min.

12.8. Mācību līdzekļi:

12.8.1.Kultūras ministrijas skolu centra un klavieru skolotāju asociācijas programma vispārējās klavierēs mūzikas skolām – 1994.

12.8.2.Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klavieru sacerējumi, kas veido audzēkņos muzikālo gaumi un mūzikas izpratni

12.9. Katram pedagogam ir uzdevums brīvi un radoši, izmantojot visu pieejamo klavieru literatūru, veidot izglītojamo muzikālo gaumi un mūzikas izpratni.

9. mācību gads

Programmām, kurām īstenošanas ilgums ir 8 gadi, 9. mācību gads paredzēts izglītojamiem, lai nodrošinātu secīgu pāreju no vienas izglītības pakāpes nākamajā mūzikas profesionālās izglītības pakāpē. Programmas prasības un grūtības pakāpe ir atbilstoša 8. klases mācību satura apguves prasībām.

Prasības izglītības programmā Vokālā mūzika, Kora klase- Klavierspēle.

I semestris

Tehnisko prasmju pārbaude:

- *Kontrolstundā:* Brīvas izvēles diēzu gamma pēc 8. klases mācību satura apguves prasībām

Mācību koncerts:

- Divi brīvas izvēles skaņdarbi

II semestris

Tehnisko prasmju pārbaude:

- *Kontrolstundā:* Brīvas izvēles bemolu gamma pēc 8. klases mācību satura apguves prasībām,
- Brīvas izvēles etīde vai tehnisks skaņdarbs

Mācību koncerts:

- Polifons skaņdarbs,
- Izvērstas formas skaņdarbs,
- Brīvas izvēles skaņdarbs

Mācību koncerta programmā drīkst iekļaut vienu skaņdarbu no I semestra programmas vai no iepriekšējā mācību gada.